

16°
INDO-CHINOIS
410

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 21.823

DEPOT LEGAL

LA FIERTÉ N'A POINT
D'AMIS

GUIDE

Các nẻo đường
trong NAMKỶ

Prix : 12 cents

BUI-VAN-DANH

16°
1er fascicule

1936

Indochine
1869

m. la suite

LA TISANE CISBEY

composée des meilleures plantes digestives, laxatives, rafraîchissantes et dépuratives du sang, constitue le véritable remède de

LA CONSTIPATION

et des maux qui en dérivent :

**Maux de Reins et d'Estomac - Migraines
Boutons - Rougeurs
et tous Vices du Sang**

LABORATOIRE CISBEY

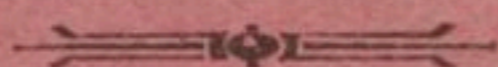
12, Boulevard Saint-Martin, Paris-X^e

Bột

PHOSCAO

đẽ vào sữa ường điẽm
tãm, rất bổ khỏe và đẽ tiêu hóa ;
là món đồ ăn điẽm tãm có
nhiều chât bổ hơn hêt

Lời nói đầu

Trong cuốn sách nhỏ này, tôi chỉ nói tắt các nẻo đường thông thương xa gần (distances kilométriques) trong xứ Namkỳ — nói từ miệt trên xuống miệt dưới, chỉ dẫn từ miệt dưới lên miệt trên, nhứt-kỳ những con đường tôi đã trải qua, những nơi tôi quen thuộc — làm ra có ý để cần dùng trong việc đi đường (pour les voyages) cần nhứt hơn hết là tôi có ý để giúp mấy em thiếu niên được biết trước khi lên đường.

*

* *

Các nẻo đường trong Namkỳ tôi phân ra làm 2 quyển — kỳ này cho ra 28 trương, kỳ sau tôi sẽ nối tiếp mấy con đường miềng hướng đông (Est) và mấy tỉnh khác trong quyển thứ nhì nữa mới trọn bộ.

BUI - VAN - DANH

160 Fudoch.

#40 1869

ENVELOPPES ET CHAMBRE A AIR

BERGOUGNAN

POUR

Vélos

Pousse - Pousses

Autos

Dissolution

Poignées caout-
chouc etc...

Bande pleine
pour voitures
attelées.

Talons et semel-
les pour chaus-
sures.

Timbres caout-
chouc et métal,
articles pour
graveurs.

Tuyaux et tous
articles indus-
triels en caout-
chouc etc...

Etablissements

BERGOUGNAN

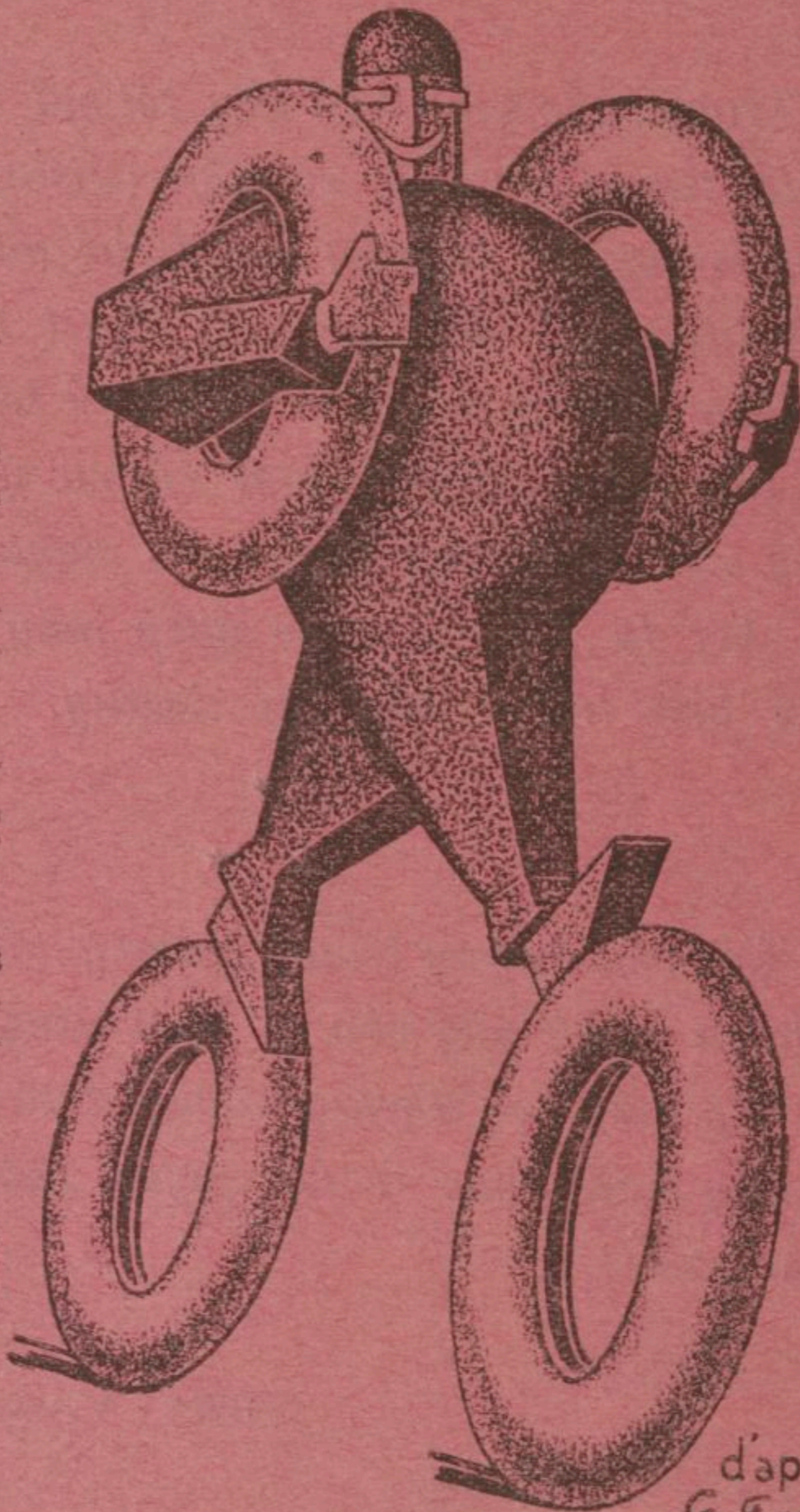
134 - 136

Chasseloup-Lauhat

Saigon

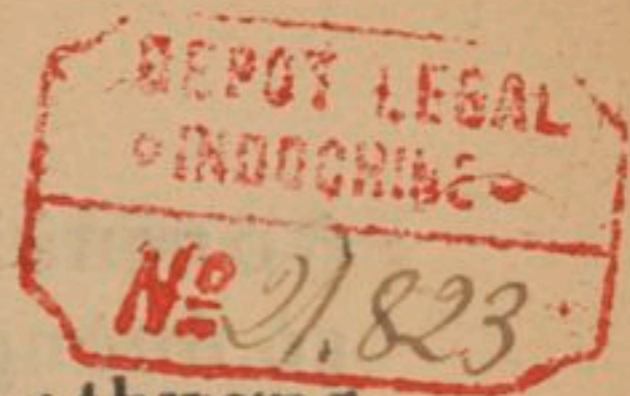
Boîte postale

N° 102

d'après
G. Fanez

Mytho

Tỉnh Mytho có nhiều con đường thông thương rất êm và tốt hơn các tỉnh miền hậu giang.

Mytho - Saigon, giá tiền xe lửa 0\$30 — Mytho-Tânan 23 km, xe lửa 0\$11 — Tânbiệp-Saigon 0\$25. Đường tẻ Tânlytây đi Cỏchi 5 km, Cỏchi - Phumy 5 km, có đường thẳng lại Tânan.

Mytho - Gò công 35 km, tiền xe hơi 0\$60 — Mytho-Bac chợ gạo 10 km, gần tới Chợ gạo cách 2 km, có đường tẻ đi chợ Ôngvăn 5 km, thẳng lên Tânan được, qua Bac Chợ gạo (Tânthuậnbình) lại Délégation Chợgạo 2 km.

Con đường khác.— Mytho - Bểntranh 7 km, Bểntranh - Phúkiết 5 km, thẳng lên Tânan được (đường trong).

Kimson (Rạchgầm)

Đường mé sông Cửu-long-giang.— Mytho - Thuậnđức 7 km, Thuậnđức - Thạnhphú (Xoàihột) 3km700, Mytho - Kimson 13 km, Mytho - Vĩnhkim (chợgiữa) 13 km, Vĩnhkim có lộ làng vào Longhưng 3 km, Vĩnhkim - Lôngthạnh 3 km, Longthạnh - Thuộcnhiều 10 km.

Thuộcnhiều

Lộ cái R. C. 16 có đường tẻ vào chợ Thuộcnhiều 1 km, kế trường học Thuộcnhiều có đường giồng cát đi Nhịquí và Phúquí, có đường ra lộ cái R. C. 2 km.

(có người chỉ thì dễ hiểu), còn 7 km nữa tới Cailây có đường vào chợ Tân hội 3 km, đường nhỏ đi xe máy rất êm.

Cailây

Cailây-Badùra 8 km, có đường vòng lại Raurâm-Kimson - Cailây - Cáibè.

Mỹtho muốn đi Cailây có nhiều ngã đi : 1°— Route Coloniale n° 16, Trunglương - Cailây 30 km, 2° đi ngã Vĩnhkim, 3° đi ngã mé sông Kimson ngã ba Badùra.

Mỹtho có xe hơi đưa hành khách đi Kimson - Raurâm - Barài, từ ngã ba lộ cái R. C. n° 16 có đường tẻ đi Cáithia 5 km.

Thạnhphủ (Xoàihột)

Thạnhphủ - Chợ Bưng 5 km, ra tuốc gặp nhà ga Lươngphủ (tại đây ngã tư) đi Tânhiệp 5 km, vô chợ Bểntanh (qua đò chèo) thẳng về Mỹtho.

Anhóa

Mỹtho - Bìnhđại. — Phải xuống Bac Mỹtho qua Rạchmiều (làng Tânthạch) có xe hơi đi Anhóa (12 km) 2 cất xe, có xe ngựa đi Phúanhòa - Songphước - Giaolong và Giaohòa.

Bìnhđại

Rạchmiều - Bìnhđại 43 km, xe đò lồi 10 giờ sớm mai và 2 giờ chiều, Anhóa-Bìnhđại 30 km, trải qua

làng Longthạnh, Châu Hưng, Giang Quới, Lộcthuan
Tandinh.

*Distances kilométriques des principaux centres
au départ de Trungluong.*

Trungluong — Vinhlong	70 km.
» Tràvinh	137 »
» Càntho	103 »
» Sốctrăng	164 »
» Bạcliêu	214 »
» Càmau	270 »
» Sađéc	76 »
» Longxuyên	125 »
» Rạchgiá	181 »
» Châudốc	167 »
» Hàtiên	294 »

Mỹthuận - Sađéc

Bac Mỹthuận - Anhữ 3 km, Anhữ - Mỹđứctây
5 km, Bac Mỹthuận - Cailây 35 km, Mỹthuận -
Trungluong tiền xe hơi 6 cắt.

Bac Mỹthuận lại Vinhlong 9 km, 1 cắt xe hơi,
Mỹthuận - Sađéc 16 km, đi xe hơi 2 cắt, Vinhlong -
Sađéc 2 cắt, Vinhlong - Bac Càntho 4 cắt.

Sáng sớm, thỉnh thoảng đạp xe máy đường
Mỹthuận - Sađéc rất vui thú cũng như con đường
Càntho - Longxuyên.

Mỹthuận - Cáitâu hạ 3 km, Cáitâu hạ - Nhamân 5 km, Nhamân - Sadéc 8 km, Sadéc - Cáitâu thượng 35 km, 0\$40 xe hơi.

Khởi chợ Cáichâu 3km500 thì tới bắc Caolãnh. Muốn đi Caolãnh phải chờ đò máy (bác) có xe hơi hay là đi đò ghe 0\$04, có xe máy 0\$08. Qua sông đạp xe máy lại Caolãnh 5 km, Caolãnh - Mỹngãi 3 km, Mỹngãi - Tânthuận 5 km, đi đường lộ làng, Tânthuận đi Tânthuận tây 5 km (đường vườn đi xe máy rất êm) Mỹngãi - Phongmỹ 8 km (đường mòn thàng khô đi xe máy được) Sadéc - chợ Cồn 3 km.

Con đường Sadéc-Longxuyên.— Sadéc-Hòalong 12 km, Hòalong thẳng Laivung 8 km, Hòalong - Ngãtur (Vĩnhphước) 7 km, Ngãtur - Lấpvò 10 km.

Bạcliêu - Trunglương

(214 km.)

Nói về việc đón xe đò.- Ở Mytho-Gò công-Bểntre muốn đi Sóctrăng-Bạcliêu-Càmau thì phải đến tại Trunglương cho đúng 5 giờ sáng mới đón được xe đò Saigon - Bạcliêu.

Nếu không lại cho sớm thì có khi phải trể xe. Trể xe thì đành phải đi xe Saigon - Cànthơ, có khi về tới bến xe Cànthơ, có khi gặp xe khác không qua Bạc, thì hành khác phải lưng chung, đành chịu phép mang rương quấy gói hoặc mướn người khiên xuống Bạc, rồi qua bến còn một độ mướn

đem đồ lên, kêu xe kéo hoặc thuê xe ngựa lại bến xe Cầnthơ kiểm xe về Sóc Trăng. Lối 12 giờ trưa thì còn gặp xe đi Bạc Liêu, trễ giờ thì phải đi tới Sóc Trăng, có xe nhỏ đi Bạc Liêu. Đi từ chận tốn hao nhiều, mất ngày giờ, mệt nhọc và có khi đâu không tới đâu là khác nữa, rất bức mình cho người có việc gấp đi đường có đồ đạc nhiều.

Ở tại Bạc Liêu

Nếu muốn đi Saigon hay là Trung Lương hoặc đi Vĩnh Long - Mỹ Tho hay Bểntre thì lối 4 giờ sáng phải đem đồ hành lý ra bến xe mua giấy hoặc điếm tâm rồi lên xe cho sớm rất tốt.

Thức khuya dậy sớm, cũng là một cái thú vị cho khách lên đường. Đi đường buổi sáng sớm trời êm mát mẻ, xe chạy ù ù trí con người nghĩ suy ra cũng được ít nhiều câu chuyện.

Ghé Cầnthơ ngoạn mục

Bạc Liêu muốn đi Mỹ Tho về Bểntre - Gò Công, thì mua giấy xe tới Trung Lương 1\$30, nếu trễ xe hay là không có việc gì cần kíp thì người ta có thể ở lại đi chuyến xe (trăm) 9 giờ hay 12 giờ trưa Bạc Liêu - Cầnthơ 0\$50, 4 giờ chiều hay 7 giờ tối tới Cầnthơ ở lại một đêm ngoạn mục chơi rồi khuya hay sáng lên xe. Cầnthơ-Saigon mua giấy 0\$70 tới Trung Lương lối 11 giờ tới, hay là 1\$ tới Saigon. Đi cách này tuy là trăm... mà có ngày giờ quan sát.

Trunglương

Nói về khi xe tới Trunglương, nếu không có xe máy hoặc có đồ hành lý nhiều thì phải thuê xe ngựa 0\$15 lại Mỹ 5 km, nếu qua Běntre thì kêu xe ngựa đánh ngay lại Bac Mỹtho qua Rạchmiều lên xe hơi về Anhóa 12 km, hay là thẳng Běntre 12 km, 2 cắt xe hơi. 12 ngàn thước xe hơi chạy nhưt khấc, xe máy chạy cũng không bao lâu, cầu Balaí đã làm rồi, hết trục trặc hết gặp dò chèo kéo nữa rồi.

Còn như muốn đi đường thủy.— Ở Bạcliêu mà muốn đi tàu tây cách này nửa thì có hơi vòng do. Đi tàu qua Mặcbắc 3 cắt, nếu có xe máy đạp lại Tiềucần 7 km, tiền xe hơi 1 cắt, Tiềucần - Tràvinh 25 km, 3 cắt xe hơi.

Người ta cũng có thể đi xe máy chơi từ Bạcliêu lại Sốctrắng 50 km, rồi đạp lại Đạingãi 19 km, chờ tàu hay là đi dò ghe qua Mặcbắc 0\$30.

Muốn đi cho biết và thã rề chơi thì đi cách này cũng được.

Tràvinh

Tới Tràvinh ở chơi, 7 giờ sáng mỗi ngày đều có tàu Nguyễn-văn-Kiệu chạy đi Běntre - Saigon hay là 7 giờ tối đi tàu tây cũng tiện. Tràvinh - Běntre 0\$30, Tràvinh-Mỹtho 0\$40 mươn ghế bố 2 cắt, có xe máy phải trả 2 cắt (xe hơi xe lửa khi trả tiền xe máy, tàu tây và tàu annam rộng minh mông mà phải trả tiền xe máy, gần số tiền một

người hành khách), thiết cũng có hơi gắt... nhiều người đi tàu có xe máy thường hay phàn nàn về chuyện ấy lắm !...

Đi dò máy lại Ngănăm, ở Bacliêu muốn đi cách này nữa cho biết các nẻo thông thương chỗ kia lại chỗ nọ, thì 7 giờ sáng xuống dò máy (barque à moteur) qua ngã tư Vĩnhphú 10 giờ tới, ở đó chờ tàu Càmau lên đi Ngănăm, tại Ngănăm có xe hơi đi Longmỹ 14 km, 2 cất xe, Longmỹ - Cánhơ 4 cất, Longmỹ-Rạchgiá 0\$60 hay là đi tàu luôn ra Phụnghiệp (ngã bảy) lên xe hơi đi Cánhơ 0\$30 hay là đi tàu thẳng về Mỹtho cũng tiện.

Làm người cũng nên đi đó đi đây.

Nhiều người ở miệt dưới thì muốn lên chơi miệt vườn miềng núi, còn người miệt trên lại thích xuống đồng bằng ruộng rẫy, ở hoài một chỗ có hơi buồn chán, cho nên cần phải đi ra cho biết đường đời. Đi đường có lúc vui lúc buồn, đi đường gặp nhiều hoàn cảnh nắng mưa, cực khổ... trọc trặc... làm cho mình phải ngã lòng rũng chí mà rồi có khi cũng gặp được cảnh vui...người vui...gặp bạn vui... thì sự buồn vui pha lẫn rồi bỏ qua... cũng vẫn bền lòng thì mới có chí đi đường (voyages) được.

Đền Bacliêu muốn đi chơi

Hến Bacliêu, muốn đi chơi cho biết thì đạp xe máy ra biển chùa cá-ông 6 km, lại nhà mát cậu hai

Đình chơi cũng vui, nhưng bãi biển này bùn lầy dơ dáy không có phong cảnh thú vị bằng bãi biển Batri và Badộng. Hay là xuống chợ Giárai (quận Phong-thạnh) hay là xuống Càmau, mùa khô đi Đầmdơi, Đồngcùn, Bảiháp săn heo rừng, bắn khí chơi cũng có chỗ vui hay là xuống Vĩnhchâu 30 km, ra Mỹthanh 23 km, hứng gió biển thật mát.

Ở Trành (quận Vĩnhchâu) có ngêu vọp, cá biển, sò huyết rất nhiều, khoai môn cũ to và dẻo, mía ngọt có tiếng khắp lục-châu.

Số km. và giá tiền xe hơi chung quanh tỉnh Bạcliêu

Bạcliêu - Vĩnhchâu	30 km.	tiền xe hơi	0\$30
» Vĩnhtrạch.....	4 »	»	0.15
Vĩnhchâu - Mỹthanh.....	23 »		
Bạcliêu - Hòa bình.....	10 »	»	0.20
» Giárai	30 »	»	0.30
Giárai - Rạchrắn	3 »	tiền xe kéo	0.15
Rạchrắn - Câygiang.....	5 »	»	0.40
Câygiang - Cáicùn.....	7 »	»	0.50
Bạcliêu - Cầu cáidây	6 »	tiền xe hơi	0.10
» Phúlộc	17 »	»	0.20
» Nhugia	35 »	»	0.30
» Sóc trắng	50 »	»	0.40
» Sóc đôn (Hưng hội)	5 »	tiền xe kéo	0.20
» Gia hội	15 »	»	1.00
» Vĩnh hưng (chợ cá Mậu)		tiền ghe máy	0.30
» Ra biển.....	6 km.	tiền xe kéo	0.30

Sốctrăng - Cánhơ

(60 km.)

Cánhơ đi xuống thì tới Sốctrăng trước rồi mới tới Bacliêu. Thành phố Sốctrăng chỉ có con đường giữa náo nhiệt hơn hết đường này có nhiều nhà buôn dọn coi trang hoàn rục rở xem rất dễ chịu.

Tỉnh Sốctrăng có nhiều con đường thông thương rất tiện cũng như Bacliêu. Từ Phụnghiệp đến ngã ba Vántrạch 22 cây số, cách châu thành Sốctrăng 6 km, có một son đường tẻ đi Phúnồ kêu là chợ Vũngthơm, từ ngã ba đi Vũngthơm 4 km. Trong ấy có chợ, phố xá, xóm làng cũng dễ chịu, cảnh trường học mát mẽ 4 lớp, số học trò rất đông, có sân tennis rất tốt.

Cũng một con đường này chạy thẳng thi Késách 10 km, (Késách hay là Kéan) Késách có đường xe hơi đi Cáicôn 25 km. Késách là một quận dân sự nhà cửa đông đảo, tại đây có hơi phong cảnh, Késách có đường vòng lại Đạingãi lối 12 cây số, Đạingãi kêu là Vàmấn ở gần sông Bassac, sông lớn, nước ngọt, mùa gió chướng (mùa khô) sóng đánh vào mé nghe ào ào, gió thổi mát mẽ. Đạingãi ở nhằm con đường địa hạt số trong tỉnh Sốctrăng xe máy chạy êm nhứt, chiều mát muốn đi hứng gió thì Sốctrăng chỉ có con đường này dễ chịu hơn hết.

Sốctrăng - Đạingãi 19 km. Đạingãi lên lối 5 cây

số thì gặp một cái ngã ba, có đường tẽ (lộ làng) vô Phúan 3 km, Phúan - Khãphumỹ 3km500, rồi vòng lại Késách 3 km 500, Sốctrăng - Késách 20 km, Sốctrăng - Trườngkế (kêu là Trườngkhánh, cũng kêu là Vãncơ) 9 km.

Sốctrăng - Bảixàu 5km900, Sốctrăng - Thamđôn 10 km, Sốctrăng - Bốtħảo 7km700 đi luôn Mỹphước 20km700, qua thẳng Cáitrầu 30 km, qua kinh quan lộ (chợ ngã năm) 35km700, thẳng khô có xe đò đi ngã năm 0\$60, đến ngã năm có xe hơi đi Longmỹ, có đò máy đi ngã tư Vĩnhphú, đi Phướclong, qua chợ Vĩnhhưng (điền ông Trần-trinh-Trạch) thẳng lại Bảcliêu cũng thuận tiện.

Ngã năm

Ngã năm là một chỗ có nhiều ghe buôn đậu rất vui, ban đêm đèn ghe treo coi như đèn chưng cộ, tối có xuồng bán vằm, có đờn bà con gái ca hát nghe êm tai, giúp vui cho khách giang hồ, cùng mấy cậu lái buôn.

Ngã năm muốn đi Phướclong - Cà mau thì phải chờ tàu Mỹtho - Cà mau xuống.

Sốctrăng - Banglong.....	17 km	đường không êm
» Tàisum (xeai cana)...	7 km.	
» Nhugia.....	17	»
Nhugia - Tracuôn (lịch trà).....	7	»
Sốctrăng - Phụnghiệp.....	28	»
» Trunghương.....	164	»

Tại Sốctrăng muốn đón xe đi Bạcliêu thì phải
lại chồ 2 bình nhà giây thép, từ 7 giờ sớm mai cho
tới 3 giờ chiều lết xe.

Cầnthơ

Cầnthơ là một tỉnh thành tốt đẹp đứng bực
thứ ba trong Namkỳ, Cầnthơ là trung ương lục tỉnh
dưới sông thì tàu bè ghe cộ các nơi, ban đêm quan
sát coi thì có vẻ náo nhiệt và vui hơn các tỉnh khác.
Tỉnh Cầnthơ có nhiều đường thủy, sông sâu nước
chảy. Đường bộ thông đồng tứ phía, khí hậu mát
mẽ, nước ngọt, vườn tược cũng nhiều, song ít hơn
miệt Rạch miều (Mỹtho) Bểntre và Sadéc.

Nói về đường bộ thì Cầnthơ - Cáirăng 6 km,
đi xe autobus 5 xu, Cầnthơ - Cáitắc 15 km, autobus
1 cắt, Cáitắc - Rạchgòi (đường tẽ đi Rạchgiá) 7 km,
Cáitắc-Nhurlong (cầu Banthạch) 3 km, Cáirăng-Xàno
7 km, Cáirăng-Phongdiền 10 km, Phongdiền-Cầu-
nhiễm 5 km, thặng lên Ômôn được.

Cầnthơ-Bìnhthủy 6 km, autobus 5 xu, Bìnhthủy-
Rạchchanh 3 km, Rạchchanh - Phóthọ (rạch cam)
3 km, lộ đất đi xe máy được.

Ômôn

Bìnhthủy-Trànóc 5 km, Trànóc - Ômôn 12 km,
khỏi chợ Ômôn phía trái (à gauche) có đường đi
vào chợ Thóilai 8km500, chợ Thóilai phố xá sự

buôn bán coi cũng dễ chịu. Thới lai - Cờ đõ 14 km, tại Ô môn có xe đò đi Thới lai và Cờ đõ.

Khỏi chợ Ô môn 6 km, phía mặt (à droite) có một con đường vào chợ Thới long 3km500.

Ô môn-Thốt nốt 21 km, Ô môn-Long xuyên 41 km, Thốt nốt-Bòót 5 km, Bòót-Vàm cống 4 km, Vàm cống-Long xuyên 9 km, 1 cắt xe.

Cảnh đường Cần thơ-Châu đốc cũng tương tựa như con đường Mỹ thuận - Sa đéc - Cái tầu thượng.

Cần thơ - Trà ôn

Mua giấy qua bac Cần thơ đạp xe máy khỏi trường học Cái vồn có đường rẽ phía mặt đi Trà ôn 16 km, đi xe hơi 2 cắt.

Trà ôn

Tới Trà ôn bên này sông (chưa qua chợ) đi thẳng con đường Trà ôn-Vĩnh long 40 km, từ Trà ôn lại Trà luộc 7 km.

Trà luộc

Tới chợ Trà luộc xem chơi cảnh huê viên mộ của ông Hốc-phũ-hàm Thái-xuân-Lai coi cũng dễ chịu, trời chiều mát mẻ ra đây ngồi hứng gió cũng giải trí được, ông tớn có trên hai mươi lăm ngàn đồng mà coi rất tốt, có tiền mà chơi như ông vậy cũng là vui thú. Sống thì lo cảnh gia-đình giúp ích xã-hội, thác thì có cảnh mồ mã hoàn toàn còn ai

hơn. Cảnh huê viên mộ của ông hàm Thái-xuân-Lai ở Traluộc không mấy phong cảnh cho bằng cảnh huê viên mộ của ông Đốc-phủ-hàm Nguyễn-tắc-Vạng kêu là ông hàm Minh-huê (tổng Minhhuê) ở chợ Thom (Mócà) cảnh huê viên mộ này tốn có hơn năm chục ngàn đồng, mỗi ngày đều có khách du lịch ở lục tỉnh đến xem chơi.

Tràôn - Laghì

Cầukè - Tiềucần

Traluộc thẳng lên thì Tambình - Bakè, trở lại thì qua đò lên chợ Tràôn đi một vòng chợ rồi thẳng xuống chợ Laghì 10 km, nghe cái tên Laghì thì cũng đủ buồn rồi — nhưng biết rồi cũng vui, trong ấy có cảnh trường (Ecole primaire) học trò rất đông.

Tuốc xuống Cầukè (quận) có tàu đò đi Cànthơ 5 cắt, có xe hơi đi Tiềucần 17 km, 3 cắt, đường này không có xe đò bao nhiêu, có xe máy rất tiện khỏi chờ đợi mất ngày giờ.

Distances de Cànthơ

Cànthơ -	Sổctrăng	61 km.
»	Bacliêu	110 »
»	Vĩnhlong	36 »
»	Saigòn	168 »
»	Longxuyên	62 »
»	Châuđoc	116 »
»	Pnompenh (Namviang).	276 »

Longxuyên - Châuđộc

Ở Sadéc đi xe hơi lại bắc VàmCống 3 cắt, 35 km, đường êm đi xe máy rất mau qua bắc VàmCống, chầm rãi đạp theo đường rồi thỉnh thoảng nhìn xem ngoài đồng thấy núi màu xanh xanh da trời nổi lên ở giữa đồng — nhìn xem chừng nào rồi càng ngẫm nghĩ lại chừng nấy : thuở tạo thiên lập địa chung quanh miền núi chắc là biển bồi lên, còn núi có lẽ cũng như mấy cái hòn ở biển Rạchgiá đó vậy... miệt đồng trên này sao lại có nhiều cụm núi mọc lên xem rất phong cảnh thú vị, còn miệt dưới sao lại đồng ruộng trống trơn ! chớ chi ở Cánhơ - Sốttrăng - Bacliêu mà có được vài cụm núi như vậy thì càng hay biết chừng nào ! Suy nghĩ như vậy rồi thì lui đụi tới chợ Longxuyên.

Distances kilométriques au départ du Bac VàmCống

Bac VàmCống - Châuđộc	62 km.
» Triton	60 »
» Thốt nốt	9 »
» Cánhơ	53 »
» Rạchgiá	66 »
» Lấpvò (R. L. n° 8)	5 »
» Sadéc	38 »

Longxuyên

Tới Longxuyên ở đó, đạp xe máy quang sát các nẻo đường, chợ, phố xá cách buôn bán...

Khởi châu thành Longxuyên dòm ra đồng ruộng thì thấy vài dãy núi, hơi núi bay ra màu xanh xanh mù mù, đó là núi Sập, núi Bathé ; phía kia là dãy Thátson (Xátón) và núi Sam.

Longxuyên - Triton (Xátón) 55 km, tiền xe hơi 3 cắt, đường này vẫn vẽ đồng trống đi đường một mình phải sợ, tốt hơn là đi xe hơi tiện hơn và không mất ngày giờ.

Còn con đường Longxuyên - Châuđốc tiền xe 3 cắt đường này có nhà cửa vườn tược liên kế 54 cây số, đi xe máy khỏi lo sợ gì.

Núi Sam

Tỉnh Châuđốc có nhiều cảnh núi non rất đẹp, rất phong cảnh. Đứng chỗ bến xe hơi sau chợ Châuđốc dòm lên thì cảnh núi Sam khác nào bức tranh đẹp của thành phố Châuđốc. Châuđốc - núi Sam 5 km, tới chợ Vĩnh tế 7 km.

Chợ Nhàbàn

Châuđốc chợ Nhàbàn tiền xe hơi 2 cắt, chợ Nhàbàn ở gần chơn núi Chauthới, làng Thới Sơn. Tới chợ Nhàbàn xem phong cảnh, quang sát các nẻo, chung quanh chợ Nhàbàn có nhiều cái đường dốc đạp xe máy không đi, thỉnh thoảng dắc xe máy kiểm khoán trống nhàn xem lên núi, thấy chỗ kia cảnh chùa, chỗ nọ chùa, chùa là chùa, xem cảnh núi non rừng bụi rất thú vị.

Quận Triton

(chợ Xátón)

Nhàbàn-Xátón 25 km, tiền xe 2 cắt, đường này rất phong cảnh thú vị có chỗ quanh quèo theo núi, có chỗ thẳng băng trực chỉ, dốc lên dốc xuống, đầu này cao ở giữa thì thấp dòm thấy đầu kia cũng cao, đường núi đi xe máy có lúc mệt lúc khỏe, lên dốc xe đạp không đi, xuống dốc xe chạy như bay ghé hết sức.

Phong cảnh quận Triton rất tốt mới bước vào miền cảnh địa ấy trong trí tưởng tượng là một địa phận Namviang, người Cao-mên ở đây rất nhiều. Trời chiều mát mẻ đạp xe máy ra khỏi chợ Xátón (đường Triton - Longxuyên) ra khoãn trống hứng gió đứng ngắm cảnh nhìn xem mấy dãy núi bên này bên kia thật rất phong cảnh, nhìn xem chừng nào thì càng nghĩ ngợi càng mến nước non chừng này...

Tịnhbiên

Ở tại Nhàbàn muốn đi Xátón về Longxuyên 0\$50 xe, hay ra Châuđốc về Longxuyên cũng được 0\$50 xe, Nhàbàn - Tịnhbiên 7 km, đường núi đạp xe máy đi rất thú vị — có hơi vất vả — đường có nhiều dốc lên dốc xuống.

Chợ Tịnhbiên ở nhằm mặt tiền kinh Vinh tế. Tịnhbiên - Hàtiên 7 cắt xe hơi.

Đến Tịnhbiên đứng nhìn xem mấy dãy núi phía sau phía trước thật là phong cảnh. Lên trên chót núi dòm thấy vịnh Xiêm-la (Golfe de Siam) thấy gần chừng 7 km, chớ kỳ thật còn xa lắm có hơn 50 km.

Tânchâu

Châu đốc muốn đi Tânchâu thì phải qua đò ghe 4 xu có xe máy 7 xu — có bạc cho xe hơi qua phía bên có xe hơi đưa bộ hành 2 cắt tới Tânchâu 17 km, Tânchâu đi đò qua sông Cửu-long-giang có đường xuống Hồngngự 10 km.

Ở Tânchâu phần nhiều đàn bà con gái đều dùng xe máy để đi đường cho thuận tiện và khỏi mất ngày giờ.

Běntre

Xem trong địa đồ xứ Namkỳ thì thấy tỉnh Běntre ở nhằm trên 2 cù-lao, châu thành Běntre thuộc về cù-lao Bão, phía bên Mỏcày thuộc về cù-lao Minh — Bão; Minh nghĩa là tổng nào cũng có chữ Bão chữ Minh đứng trước.

Châu thành Běntre có hơi nhỏ, chợ, phố-xá ở gần mặt tiền sông lớn, chợ nhóm buổi sớm mai mà thôi. Běntre có nhiều nhà buôn sắp đặt coi trang hoàn không thua các nơi, bề thương mãi thanh vượng, vườn-tuộc cây-trái nhiều, dân-số đông, đường thô g thương rất rộng hơn miệt dưới.

Běntre có 2 bến xe hơi và 1 bến xe ngựa.

Běntre muốn đi Batri thì có nhiều xe hơi 30 km, 2 cắt xe, khi nào xe cong-cu-răn (concurrent) thì chỉ có 5 xu và cho thêm một điều thuốc...

Běntre đi Batri thì phải trải qua nhiều chợ : Běntre - chợ Mỹlồng 6 km. 1 cắt xe ngựa, tới chợ Lươngquới 12 km, — vô chợ Bachâu 5 km, — thẳng chợ Giồngtrôm 19 km.

Muốn đi chợ Hươngdiêm, tới chợ Bìnhthành có đường tẻ phía tay mặt 5 km.

Giồngtrôm - Đôngxuân 14 km, (đường này vẫn vẽ đồng trống) tới ngã ba Mỹhòa có đường lẽ đi vô chợ Mỹchánhhoa 3 km, Mỹchánhhoa có đường lộ đất bằng ngang đồng lại Đôngxuân (tháng khô đi xe máy, xe ngựa rất tiện) Đôngxuân có đường lộ về Batri 7 km.

Běntre - Tràvinh

Běntre muốn đi Tràvinh, đường thủy có tàu annam và tàu tây, lối 12 giờ khuya, 5 giờ sáng, 9 trưa và 2 giờ chiều, tàu phải qua sông Hàmluông ghé Mỏcày, chợ Thom, băng qua sông Cỏchiên ; nhằm khi nước ròng tàu ghé ngoài cầu tàu sông cái phải đi xe máy hay xe ngựa lại Tràvinh 3 km. Běntre muốn đi xe hơi qua Tràvinh thì có xe đò và xe location qua bac Hàmluông và bac Bảixan.

Mỏcày - Cáimon - Chợlách

Phía cù lao Minh thì quận Mỏcày — Mỏcày có lộ lên Cáimon thẳng lại Chợlách đi xe máy rất tiện đường êm 25 km, lại Chợlách đi tàu về Mỹtho hay xuống Cánhơ cũng tiện.

Mỏcày - Thạnhphú (giồng miếu)

Từ Mỏcày lại Cầumống 13 km, Mỏcày - chợ Giồngmiếu 2 cắt xe đò, đường này đi xe máy cũng tiện, mùa khô gió ngược đi xe máy có hơi mệt, bận về xuôi.

Từ Thạnhphú xuống nữa thì đồng ruộng trồng trọt có ít giồng cát trải qua làng Anqui, Annhơn, Anthuận, Cầuváng cách biển 7 km.

Miệt này có một cái đồng ó-rô rất lớn, nước mặn, nước phèn, giồng cát, nước da đen. Mấy chỗ này không khác gì miệt Kiênphước, Vĩnhtrị, Vĩnhlợi (Gòcông); miệt Thiềngđức, Bìnhđại, Lộcthuận, Tânđịnh (Mỹtho); miệt Ôlắc, Mỹquí, Thịròn, Bạđộng (Tràvinh); miệt Trànhò (Vinhchâu), chùa cá Ông, Xiêmcáng, Hoànhầu (Bạcliêu).

Thom

Nói qua con đường Mỏcày - Thom 7 km, đi xe ngựa 2 cắt, đường êm đi xe máy rất tốt.

Bên Thom có cảnh huê-viên mộ của ông hàm Minh-huệ Nguyễn-tắc-Vạng đúng hơn hết.

Ngài dám xuất ra có gần trăm ngàn đồng bạc để sửa sang cảnh huê-viên mộ của gia quyến ngài một ngày một thêm hoàn toàn tốt đẹp, trong cảnh huê-viên mộ của ngài có làm nhiều hòn non rất lớn có nuôi gà rừng ở theo kẹt đá, có nhiều con thú bằng xi-măng (ciment) rất to, có hồ sen thật lớn, chung quanh trồng đủ thứ hoa kiển rất vui thú lịch-sự.

Còn nơi cảnh nhà ông, ngoài cửa ngõ thì cửa sắt khóa chắc rất nghiêm nhặt, ai muốn vào viếng chơi thì phải cho hay trước, nơi cảnh nhà ông trồng nhiều thứ hoa quã, vườn tược cây lá xanh rì, mùi bông bay thơm bát ngát, có nuôi nhiều thứ chim rất lạ, nhiều con thú rất ngộ khác nào một cảnh vườn thú nhỏ ở Thom.

Có tiền mà chơi như ông hàm Nguyễn-tắc-Vượng ở Thom và ông hàm Thái-xuân-Lai ở Tràluộc như vậy thật là đúng với câu : Sống vui thú cảnh gia đình, thắc an vui nơi huê viên mộ thì có chi khoái lạc bằng !

Mỹthuận - Sadéc

Bac Mỹthuận lại Vĩnhlong 9 km, 1 cắt xe hơi, Mỹthuận-Sadéc 16 km, 2 cắt xe hơi, Vĩnhlong-Sadéc 3 cắt, Vĩnhlong-bac Cầnthơ 4 cắt, Vĩnhlong-Tràôn 5 cắt, Vĩnhlong - Tambình 3 cắt.

Sáng sớm, thỉnh thoảng đạp xe máy đường Mỹthuận - Sadéc rất vui thú, chim kêu lảnh liu trên nhánh, mùi bông trong vườn bay thơm bát ngát, nếu có được vài anh em đồng hành với nhau còn nhiều chỗ vui hơn nữa.

Mỹthuận - Cáitàuha 3 km, Cáitàuha - Nhamân
5 km, Sadéc - Cáitauthượng 35 km, 3 cất xe.

Số km, khởi hành từ Mỹthuận

Mỹthuận - Tânan	80 km.
» Sadéc	17 »
» Cáitàuha	3 »
Cáitàuha - Nhamân	4 » 500
Nhamân - Sadéc	9 »

Caolãnh

Từ chợ Caichâu lại bac Caolãnh 1km500, muốn đi Caolãnh phải chờ có xe hơi, đồ máy mới chạy, nếu muốn đi gấp thì có đồ chèo 8 xu cả và xe máy.

Từ Bac lại Caolãnh 6 km, Caolãnh lại chợ Mỹngãi 3 km, Mỹngãi-Tânthuận 5 km, (đi đường vườn ra lộ làng) Tânthuậnđông lại Tânthuậntây 5 km, (đường vườn xe máy đi được) Tânthuậntây có đường lại Tânthuận B và Tânthuận A. Mỹngãi - Phongmỹ 8 km, (đi lộ làng và đường mòn tháng khô đi được) Sadéc - chợ Cồn 3 km.

Nói qua con đường Sadéc-Longxuyên.— Sadéc-Hòalong 10 km, Hòalong thẳng quận Laivung 8 km, Hòalong - Ngátư 7 km, Ngátư - Lấpvò (chợ Vĩnhphước) 10 km, Lấpvò - Vàmống 3 km.

Số km, khởi hành từ Sađéc

Sađéc - Bac Caolanh	19 km. 400
» Đátsét	23 » 700
» Cáitauthượng	30 »
» Chợmới	54 »
Cáitauthượng - Chợmới	20 km. 300
» Mỹluông	11 »
Mỹluông B - Chợthũ	5 »
Chợthũ - Chợmới	5 »

Cáitắc - Rạchgiá

Ở miệt dưới muốn đi Rạchgiá - nói về đường bộ - thì chỉ có con đường Cáitắc-Rạchgiá 104 km, 7 cắt xe hơi, Cánhơ - Rạchgiá 1\$, Cáitắc - Rạchgòi 7 km, Rạchgòi - Tânbinh A 3 km, Tânbinh A lại Tânbinh B 5 km, Vĩnhtrường-Vịthanh (chợ Cánhum) 12 km, Cánhum - Hỏalựu (chợ Vảmxáng) 5 km, ngã ba Gòquao - Ấplục 3 km, Ấplục - Gòquao 8 km, Anhòa - Rạchgiá (ville) 5 km.

Vảmcông - Rạchgiá

Ở Châuđốc-Longxuyên-Sađéc, muốn đi Rạchgiá thì đi con đường Vảmcông-Rạchgiá 66 km, xe hơi 4 cắt, đường này trực chỉ - ít nhà cửa - đồng trống - qua mùa nắng nóng gặt hơn con đường Cáitắc.

Biển Rạchgiá

Tới Rạchgiá, tảng sáng sớm hay chiều mát lại chỗ kiosque nơi mé biển (gần sân banh) hứng gió ngắm cảnh chơi rất thú vị.

Dòm ra ngoài biển mình trông trời nước, xa xa ước chừng bốn chục ngàn thước thấy núi lớn núi nhỏ, hòn thấp hòn cao, cái chỗ này cái nơi nọ nổi ở trên mặt bể. Ấy là : hòn Rái, hòn Tre và Archipel de Poulo Dama. Ngoài mấy hòn lớn có nhà cửa vườn tược, dân sự ở cũng đông — phần nhiều họ làm nghề đánh cá... Ở nơi ấy chắc thanh nhàn an tịnh lắm !

Ngắm xem chừng nào thì càng nghĩ ngợi chừng nấy... mé trong này thì sóng đập vào bức thạch âm ạch trời lên rút xuống, xem chừng nào thì càng khỏe khoắn tinh thần biết bao !

Tânan

Tỉnh Tânan có nhiều con đường thông thương, đi xe máy rất êm và mau.

Tânan - Dươngxuanhội (Tâmvu) 12 km, có xe camions đưa hành khách thẳng Rạchlá (Đồngson - Gò công) có xe ngựa đi Hoàphú 7 km, đi Bìnhcông 9 km, đi Bìnhtâm 4 km, tới chợ Kỳson 6 km, Kỳson đi lộ củ, lại Vĩnhcông 3 km (tới trường học Vĩnh công đi bờ ruộng vô chợ giữa làng Hiệpthạnh 1 km, khi trước là Bìnhhạp, nay sáp nhập là Hiệpthạnh).

Dươngxuân hội đi vòng lại Thanhphú long 5 km, rồi trở lên Bìnhphước 1 km (Bìnhphước khi trước là quận nay đã bỏ rồi, chỗ này rất buồn), Bìnhphước thẳng lên đặng lộ lại nhà ông huyện Cù-khắc-Xương, lộ này cũng đi luôn Tầmvu nữa.

Từ lộ này thẳng tuốt ra Kỳson lên Tânan.

Dươngxuân hội có đường đi chợ Ôngvấn, đi Chợ gạo trở về Mỹtho.

Cũng con đường Tầmvu-Tânan, lên lối 3 km có lộ rẽ qua Bìnhcách 3 km, đi Bìnhdương 7 km, đi luôn Gòcát về Mỹhội (chợ củ Mỹtho) về Mỹphong và Bếntranh rất tiện.

Thủthừa

Trước trường học Bìnhhãnh, có lộ đi Thủthừa 5 km, phía dưới ga Tânan đi lên qua khỏi cầu chừng 2 km 500 gần đường xe lửa, chỗ tắm bồn đề Arrêt Thủthừa có đường đi lại quận Thủthừa 4 km 850.

Nhựttảo

Cũng chỗ Arrêt Thủthừa - tại ngã ba, có đường rẽ đi Lạcbinh 5 km, Tấnđức 8 km, Nhựttảo 12 km, qua sông Nhựttảo đi Tântrụ rất gần (mùa khô đi xe máy được). Trở lên khỏi Lạcbinh 2 km có đường lộ rẽ đi Bìnhlãng, Bìnhtịnh tới chợ Tântrụ. Cũng chỗ lộ rẽ đi Tântrụ đó, có lộ làng vào chợ Quêmỹ-thạnh 4 km, vô chợ Mỹbinh 3 km (tháng mưa đi xe máy không được). Bìnhtịnh có lộ rẽ đi Triêm-

đức 5 km, xuống Nhựtninhnhứt 5 km, lại Nhựt-
ninhnhì đi luôn lại Tântrụ (mùa khô đi xe máy
rất tiện). Người ta có thể lại bến đò Áingãi qua
Bìnhphước và lên Kỳson rất tiện (đi tắc rất mau).

Cáitàuthượng - Mỹluông

Chợmới

Người ta cũng có thể đi xe máy từ Cãnthơ qua
Vĩnhlong 35 km, 3 cắt xe hơi ; từ Vĩnhlong đạp xe
máy lại Mỹthuận 9 km, xe hơi 1 cắt ; Mỹthuận lại
chợ Cáitàuhạ 3 km, Cáitàuhạ lại chợ Nhamân
4 km 500, Nhamân - Sadéc 9 km, Sadéc - Mỹthuận
2 cắt xe hơi, Vĩnhlong - Sadéc 3 cắt, Sadéc - Đấtsét
25 km, Sadéc-Cáitàuthượng 31 km, 3 cắt xe hơi ;
Cáitàuthượng có lộ đi Lấpvò lối 40 km.

Cáitàuthượng thẳng lên Mỹluông 11 km, con
đường này đi xe máy có chỗ êm có chỗ không êm,
đường này có nhiều xe ngựa bánh cao-su chạy
rất êm.

Mỹluông

Tại Mỹluông và Chợthũ có nhiều trại mộc có
nhiều thợ đóng tủ bàn ghế ván giường.... có
nhiều nhà dệt và nhuộm hàng lụa.

Chợ Mỹluông ở về con đường bên này - còn
Cùlaogiêng thì ở về bên kia sông - Cùlaogiêng có
nhà thơ (P. T.) thường thường người ta mua

mandat tại nhà thơ Cùlaogiêng chứ nhà thơ quận Chợmới không có làm mandat.

Từ Mỹluông thẳng lại quận Chợmới 13 km, đến quận Chợmới nhìn xem phong cảnh - tuy là tiếng Chợmới vẫn còn hoài, nhưng mà về phong cảnh, thì người xưa cảnh cũ cây cối tàng cao mát mẽ, phố xá và sự buồn bán coi cũng có hơi dễ chịu.

Tại Chợmới đi đường thủy. — Tại Chợmới lối 8 giờ sớm mai có tàu đi Hồngngự - Tânchâu — có tàu sà-lúp (chaloupe nhỏ) đi Longxuyên 0\$50 có ghé chợ Cáixoài, chợ Vàmkinh, chợ kinh Chàvà, chợ Longkiến, chợ Chưngdùng, chợ Cáihố...

Từ Chợmới lại vàm sông cái có lộ đất đi xe máy rất tiện lối 30 km. Tới vàm sông cái thì thấy phố xá chợ Longxuyên còn hơi xa xa, tới vàm hết đường bộ phải chờ tàu hoặc mượn ghe đưa.

Tại Longxuyên lối 12 giờ có tàu đi Chợmới có nhiều chiếc đồ máy đi ngã Cáidầu và Núi sập.

Tour de Cùlaogiêng

Học địa dư, xem họa đồ xứ Namkỳ thấy Cùlaogiêng thì hay Cùlaogiêng — đến ngày nay quan sát lại cho tường tận thì Cùlaogiêng là một cái cù-lao tốt đẹp trong tỉnh Longxuyên — vòng quanh cù-lao đều có nhà cửa dân sự rất đông, nhà ngói, nhà lá, giàu nghèo cũng nhiều... vườn tược sum sê, đủ thứ hoa quả, đủ thứ cây cối cần ích như : gòn, sao, tre vân vân...

Nói về đường thông thương chung quanh Cù-laogiêng, tuy là ngày nay chưa có lộ đá tốt nhưng xe lôi, xe máy chạy cũng êm.

Từ chợ Tấndức tới trường học Tấndức B 3 km, Tấndức B xuống Bìnhphướcxuân có chỗ phải đi bờ đất băng qua 2 cánh đồng (muốn đi đường này phải hỏi thăm cho kỹ), từ Bìnhphước B chạy thẳng chừng 4 km, thì chợ Mỹchánh — Mỹchánh lại Mỹ-hưng 5 km, rồi vòng về chợ Tấndức (ngang Mỹluông) có đến 8 km, tới chợ Mỹchánh muốn qua Cáidầu (Bìnhthành), Đốcvàng thì mượn đò chèo qua sông Cũrulonggiang. Ở Cùlaogiêng muốn đi tặc cho gần thì người ta có nhiều chỗ qua : 1° qua đò ngang chợ Mỹluông, 2° đạp xe máy xuống chợ Phúthờ (pagode) đi đò ghe, người và xe máy 5 xu, rồi lên xe máy lại Cáitauthượng.

(tôi sẽ nói tiếp thêm các nẻo đường khác trong quyển thứ nhì)

Sự chơn thật là sự bền lâu

Lãnh làm các chuyện cho quý-vị thương gia Saigon và lục-tỉnh.

Lãnh mua lúa mùa tới (1936-1937).

Lãnh làm quảng-cáo cho các nhà thương mãi v. v...

Sách **CÁC NẸO ĐƯỜNG** có gởi bán :

Bénire. — F. Vânvovan.

Cántho. — Imp. de l'Ouest — Tái-Trọng Bd Saintenoy

Bacliêu. — Maison Hữu-Tấn.

POUR LES CYCLISTES

*Distance kilométrique des principaux points
de l'Indochine*

—————

Distances kilométriques des principaux centres
au départ de Saigon :

Angkor-Watt.....	560 km.	Lonc Ninh	134 km.
Antassom	315 -	Longxuyên.....	186 -
Aran-Pradhet.....	652 -	Melouprey	488 -
Bacliêu.....	276 -	Mimot	178 -
Ban-Methuot.....	713 -	Mytho	71 -
Baria	101 -	Pailin.....	613 -
Battambang.....	531 -	Phanthiêt.....	197 -
Bentre	86 -	Plei-Ku	913 -
Biênhoa	29 -	Prakhan	511 -
Bockor	429 -	Pnom-Penh.....	240 -
Budop	167 -	Preyveng	207 -
Camau.....	344 -	Pursat	426 -
Cantho	165 -	Rachgia.....	284 -
Cap Saint-Jacques..	123 -	Rean	480 -
Chaudoc.....	243 -	Sadec.....	139 -
Cheom-Khsan.....	548 -	Sambor-les-Ruines.	434 -
Cholon	5 -	Siemreap	554 -
Dalat	375 -	Sisophon.....	600 -
Djiring.....	293 -	Skoun	317 -
Giadinh.....	5 -	Snoul.....	171 -
Gocong	58 -	Soairieng	115 -
Hatien	369 -	Soctrang.....	225 -
Honchong	400 -	Sre Umbell.....	492 -
Honquan.....	111 -	Stung-Treng	398 -
Kampot.....	388 -	Takeo.....	318 -
Kas-Kong	572 -	Tanan	47 -
Kep.....	372 -	Tay Ninh	96 -
Khong	482 -	Thudàumôt	30 -
Kompong Cham ...	215 -	Trangbang.....	47 -
Kompong Chnang..	331 -	Travinh.....	198 -
Kompong Speu ...	288 -	Triton	235 -
Kompong Thom ...	407 -	Vinhlong	134 -
Kongtum	959 -	Xuân lôc	78 -
Kratié	253 -		

THUỐC

PULMOGÉNINE

*Trị các chứng ho rất hiệu nghiệm
không thuốc nào sánh bằng*

Chứng ho, đau nhẹ thể nào, nếu không sớm săn-sóc, sẽ làm cho phổi yếu ớt, không khỏi bị nhiễm vi-trùng ho-lao (bacilles de koch).

Thuốc PULMOGÉNINE khử độc và giết vi-trùng rất hay, ngừa chứng ho lao rất dễ.

Thuốc PULMOGÉNINE trị các chứng ho : ho gió, ho cảm, ho dai, ho lao, rất mau-nhiệm.

Thuốc PULMOGÉNINE, dễ uống : nam, phụ, lão, ấu, đều uống được.

GIÁ TIỀN 1\$50

Có bán khắp tiệm thuốc Tây
Đại-lý độc quyền :

PHARMACIE CENTRALE MUS - SAIGON

R. BONNIOT — Successeur

PUBLICITÉ

*Các bà các cô Annam
lịch sự đều ưa
xức dầu*

PÉTROLE HAHN

Pour la préparation des
Déjeuners, des Entremets,
des Pâtisseries,
employez toujours le

CHOCOLAT-MENIER

**SAVON
LE CHAT**

**NÊN MUA SAVON HIÊU
CON-MÈO LÀ THỦ
SAVON MARSEILLE**

Rượu DUBONNET

là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

IMP. DE L'OUEST. - CANTHO